

Verslag informatiebijeenkomsten: nieuwbouw EBZ Lelystad en renovatie PI Lelystad

10 juli 2025 in de PI Lelystad

11 september 2025 in het Stadhuis van Lelystad

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) werkt samen met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) en de gemeente Lelystad aan de nieuwbouw van een Extra Beveiligde Zittingslocatie (EBZ) en renovatie van de bestaande Penitentiaire Inrichting (PI) Lelystad.

Omwonenden en andere belangstellenden kregen informatie over de plannen en de laatste ontwikkelingen tijdens twee informatiebijeenkomsten (zo'n 100 aanwezigen op 10 juli 2025 en 12 aanwezigen op 11 september 2025). Tijdens deze bijeenkomsten is een algemene presentatie gegeven door de projectdirecteur over de geplande bouw en renovatie, en over wat omwonenden hiervan gaan merken. Vervolgens zijn presentaties gegeven waarbij dieper werd ingegaan op de opgave, de uitwerking, de invloed op de omgeving, het besluitvormingsproces, de omgevingsvergunning en de communicatie en participatie.

Na dit formele gedeelte konden de aanwezigen aan thematafels in gesprek gaan met de projectbetrokkenen over de te doorlopen procedure, het ontwerp van de EBZ, de renovatiewerkzaamheden aan de PI, het vervoer van verdachten over de weg en door de lucht, de relatie van de projecten met de omgeving, verkeer en ontsluiting en de woningbouw van het nieuwe stadsdeel Zuiderhage. Vertegenwoordigers van het RVB, DJI, DV&O, Rvdr, de politie en de gemeente Lelystad stonden de geïnteresseerden te woord.

Na afloop van de avond zijn de vragen, suggesties en zorgen verzameld en gegroepeerd. Er was veel behoefte aan een nadere toelichting over de EBZ en wat dit voor impact heeft op de omgeving. Daarnaast zijn ook zorgen geuit over mogelijke overlast, de veiligheid en de aantasting van het zicht. In dit verslag staan per onderwerp de toelichtingen die zijn gegeven naar aanleiding van deze vragen en zorgen en wat er mee wordt gedaan.

Foto-impressie van de informatiebijeenkomsten

Gebouw en landschap

- **Locatiekeuze nieuwbouw EBZ:** Aanwezigen hebben vragen gesteld waarom deze locatie is gekozen.

In 2021 is gestart met het zoeken naar een geschikte locatie voor een EBZ ter vervanging van de huidige locatie 'de Bunker' in Osdorp. De locatie ligt centraal in midden en noord Nederland en is daarmee goed bereikbaar voor medewerkers van rechtbanken en gerechtshoven boven de rivieren. Direct naast PI Lelystad is een perceel rijksgrond beschikbaar. Vervoersbewegingen van verdachten worden beperkt door de EBZ te verbinden met een logeervoorziening in de PI.

- **Groen- en watervoorziening:** Vanuit de omgeving is er een sterke wens aan een groene afscheiding tussen de woningen aan de Larserdreef en EBZ-locatie.

Het uitgangspunt voor het ontwerp is dat de EBZ goed aansluit bij de omgeving, zowel landschappelijk als architectonisch. Hierbij moet rekening worden gehouden met het veilig kunnen landen van de helikopter. Ook moet onderzoek worden gedaan naar de waarde van de aanwezige bomen. De inzet is om het groen te behouden waar dat kan of op een andere manier terug te brengen, waarbij rekening wordt gehouden met het zicht vanuit de tegenoverliggende woningen. Op het terrein worden ook waterpartijen aangebracht. De impact op de watergang van de nieuwe weg aan de noordzijde van de PI wordt nog onderzocht. Voorop staat dat de waterberging en waterkwaliteit niet in het geding mogen komen.

- **Invulling van het terrein:** Omwonenden vroegen zich af waarom de helikopterlandplaats aan de noordzijde van het terrein ligt.

Het gebouw en het afgeschermd parkeren zijn gekoppeld aan de toegangsweg aan de zuidzijde van het EBZ-terrein. De helikopterlandplaats ligt daardoor aan de noordzijde van de EBZ. In de vergunningaanvraag (BOPA) voor de planologische inpassing wordt vastgelegd hoe het gebouw, de landschappelijke inpassing, het afgeschermd parkeren, de helikopterlandplaats en de toegangswegen op de locatie een plek krijgen. Het gebouw wordt niet hoger dan ca. 20 meter en de muur rond de helikopterlandplaats ca. 5 meter. Het exacte ontwerp wordt in een volgende fase door een marktpartij uitgewerkt.

Concept plankkaart

Vervoersbewegingen

- **Aantal helikoptervluchten:** *Omwonenden willen graag weten hoeveel helikoptervluchten ze kunnen verwachten.*

Om een beeld te geven van wat de omgeving hiervan gaat merken, is een inschatting gemaakt van het aantal te verwachte vervoersbewegingen. Het is een inschatting omdat het exacte aantal afhangt van het type rechtszaak dat wordt behandeld en dat is nu nog niet bekend. Het gemiddeld aantal helikoptervluchten is – bij volledig gebruik van de zittingszalen – ingeschat op ongeveer zes tot tien per week. Gemiddeld gaat het om 80% begeleidingsvluchten en in 20% van de gevallen daadwerkelijk landen. De politie gebruikt hiervoor voornamelijk hun zwaardere type helikopter (AW-139). Een klein deel van de vluchten zal daadwerkelijk landen. In de meeste gevallen begeleidt de helikopter alleen vanuit de lucht. Dit geeft minder overlast voor omwonenden.

- **Geluidsoverlast helikopter:** *Omwonenden hebben zorgen geuit over geluidsoverlast door de helikopter.*

Het is begrijpelijk dat de omgeving zorgen heeft over overlast van de helikopter. Indien mogelijk wordt rekening gehouden met de aangrenzende woningen. De aanvliegroutes zijn afhankelijk van de weersomstandigheden. De inzet van een helikopter is in het belang van het veilig kunnen uitvoeren van zittingen, de transporten en het veilig houden van de omgeving. Het geluid van de helikopter blijft binnen de wettelijke normen.

- **Hoogbeveiligde transporten:** *Er zijn vragen gesteld over het aantal hoogbeveiligde transporten en wat hier in de omgeving van te merken is.*

De hoogbeveiligde transporten, ook wel BOT-transporten genoemd, bestaan uit meerdere beveiligde voertuigen die zich met verhoogde snelheid verplaatsen. Deze voertuigen zullen zichtbaar en hoorbaar zijn. Het aantal is ingeschat op gemiddeld 10 verplaatsingen per zittingsdag. Tijdens een dergelijk transport zullen in de directe omgeving kort (5-15 seconden) de laatste rotondes en kruispunten worden afgezet om BOT-transporten ongehinderd en snel te kunnen laten passeren. Genoemde afzettingen gelden ook voor kruisende fietspaden. Deze afzettingen zijn vooral bedoeld om de veiligheid van omwonenden en direct aanwezigen in de omgeving goed te kunnen garanderen.

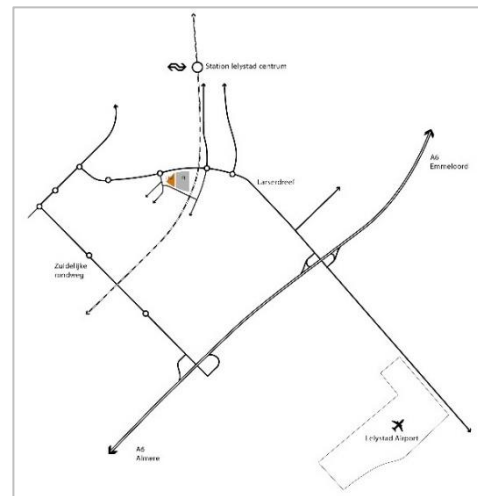
- **Tijdstip transporten:** *Er waren vragen wanneer de transporten plaatsvinden en of hierbij rekening kan worden gehouden met de omwonenden.*

De meeste transporten vinden plaats tussen 06:00 uur en 20:00 uur. Bij uitzondering kan het voorkomen dat er vanuit veiligheidsoverwegingen in de nacht een vervoer plaatsvindt. Alleen in uitzonderlijke situaties kunnen de omwonenden hier overlast van ervaren. In de eerder gedeelde 'veel gestelde vragen' (Q&A - zie link onderaan het verslag) is een nadere beschrijving van de vervoersbewegingen opgenomen.

Verkeer en parkeren

- **Verkeersdrukte Larserdreef:** De Larserdreef slibt nu geregeld dicht in de spits. Ook de rotondes staan vaak vast. De omwonenden vragen zich af of dit een belemmering is.

Aan hoogbeveiligde transporten gaan uitgebreide analyses vooraf. Als de Larserdreef dicht staat, dan zal daar in de planning en uitvoering rekening mee worden gehouden. Belangrijk is de nieuwe rondweg die vanaf de A6 richting de Larserdreef wordt aangelegd. Deze vormt de zuidelijke ontsluiting naar de EBZ Lelystad en de PI Lelystad. Andere hulpdiensten (zoals ambulances) worden niet door de hoogbeveiligde transporten gehinderd.

Beoogde ontsluiting gebied

- **Fietsende scholieren:** In de omgeving van de EBZ liggen fietspaden waar veel scholieren passeren. Omwonenden maken zich zorgen om de veiligheid van de scholieren.

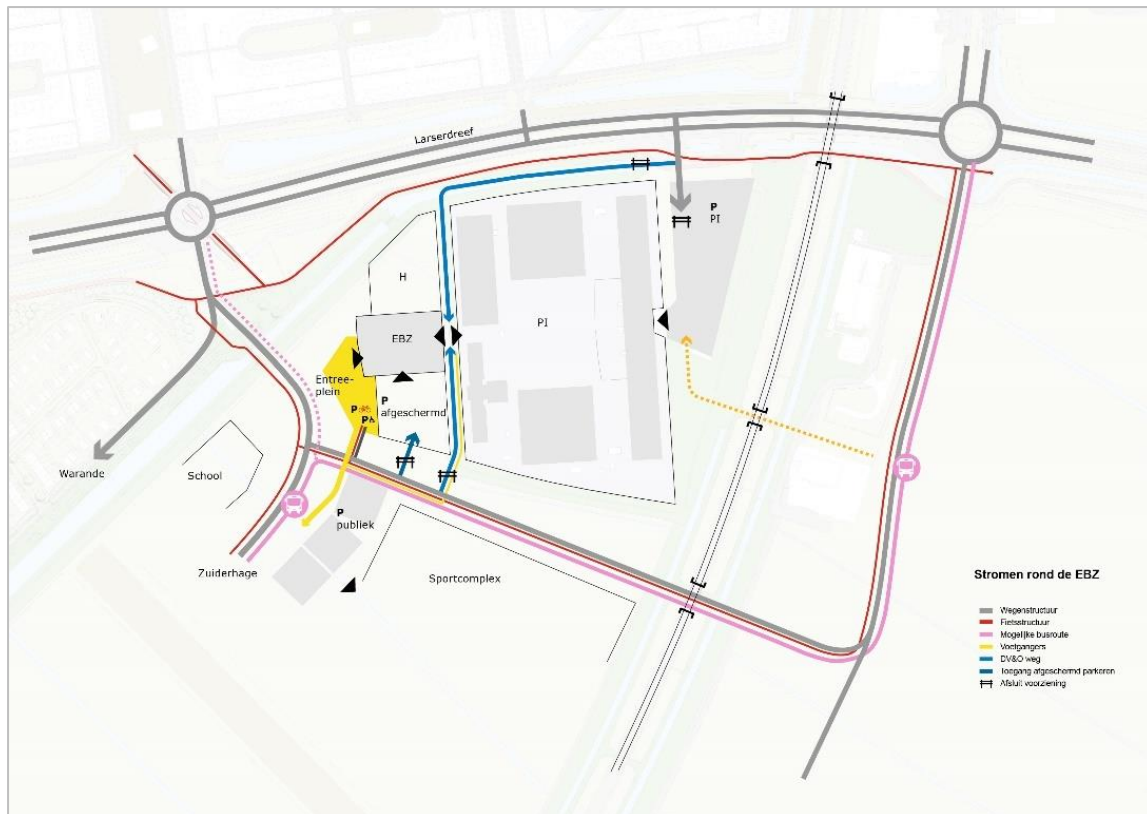
Bij de aanvoer van verdachten met beveiligde transporten wordt hiermee rekening gehouden. Op alle kruispunten op de fietspaden is bij transporten politie aanwezig om het verkeer en ook de passerende scholieren te begeleiden. Het verkeer wordt kort tegengehouden om een transport te laten passeren. Aan de noordkant wordt bekeken hoe de ontsluiting van de PI (die kruist met het fietspad) veilig kan worden ontworpen.

- **Parkeren:** Omwonenden vragen zich af of de parkeerdruk in hun wijk toeneemt door bezoekers van de EBZ.

De EBZ leidt niet tot een toename van parkeren in de omringende woonwijken Warande en Landstrekenwijk en in de toekomst in Zuiderhage. Op het EBZ-terrein komt een afgeschermd parkeerplaats voor belanghebbenden bij zittingen zoals werknemers, advocaten, getuigen en journalisten. Daarnaast wordt voorzien in voldoende openbare parkeergelegenheid. Het plan is om deze te combineren met de parkeervoorziening van de sportfaciliteit van Zuiderhage gelegen ten zuiden van het projectgebied.

- **Bouwverkeer:** Bewoners hebben zorgen over mogelijk bouwverkeer in de wijk.

Uitgangspunt is dat ook tijdens de bouw de overlast tot een minimum beperkt moet worden. Tijdens de bouwperiode is er een tijdelijke toename van (bouw)verkeer van en naar de locatie. De nieuwbouw van de EBZ, de bouw van stadsdeel Zuiderhage, en de renovatie van de PI zullen vrijwel gelijktijdig plaatsvinden. Er komt een aparte bouwweg en parkeren zal plaatsvinden op een eigen terrein. Als het zover is, dan worden omwonenden geïnformeerd over de werkzaamheden door de aannemer.

Verkeersstromen rondom de EBZ en de PI

Veiligheid

- **Veiligheidsmaatregelen:** *Omwonenden vragen zich af wat ze gaan merken van de veiligheidsmaatregelen in de buurt.*

In de omgeving worden zichtbare maatregelen genomen voor de veiligheid. Men moet tijdens zwaarbeveiligde BOT-transporten rekening houden met de aanwezigheid van zwaarbewapende agenten op kruispunten dicht bij de EBZ. Rondom de EBZ wordt een beheersbare zone gecreëerd waar goed overzicht is en waarmee inrijmogelijkheden in het gebouw worden voorkomen. Het doel van zo'n veiligheidszone is om te voorkomen dat mensen de EBZ en de omgeving ongezien kunnen benaderen. Ook is er cameratoezicht in de openbare ruimte in de omgeving van de EBZ. Deze beelden worden uitsluitend door politiediensten gebruikt om de veiligheid te kunnen garanderen.

- **Incidenten:** *Er zijn zorgen of de EBZ leidt tot een toename van incidenten in de buurt.*

De zorgen zijn te begrijpen. Echter, de Rechtspraak werkt nauw samen met diverse politiediensten en de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) om de EBZ, de PI Lelystad en de omgeving veilig te houden. Dit heeft de hoogste prioriteit. Bij gebruik van een EBZ wordt met alle risico's en scenario's rekening gehouden en aan elke zittingsdag gaat een uitgebreide en zorgvuldige voorbereiding vooraf. Een toename van incidenten rondom de EBZ en de PI wordt niet verwacht. De zittingsdagen en transporten worden zorgvuldig gepland en georganiseerd met een inzet van de verschillende politiediensten.

Planning en vervolg

- **Voortraject:** *Er waren vragen over het voortraject en de stappen die al genomen zijn.*

Aan het project wordt al jaren gewerkt door diverse overheidsinstanties. Er is al veel voorbereiding verricht. De gemeente Lelystad is daarbij in een vroegtijdig stadium betrokken. In 2021 is gestart met het zoeken naar een geschikte locatie voor een EBZ ter vervanging van de huidige locatie De Bunker in Osdorp. De Bunker is technisch verouderd en toe aan vervanging. Uiteindelijk is gekozen voor Lelystad. De nieuwe EBZ heeft meer capaciteit in vergelijking met De Bunker: twee zittingszalen in plaats van één. De uitgangspunten zijn vastgesteld door de gemeenteraad en er is een intentieovereenkomst afgesloten. Onder het kopje 'Meer weten?' zijn links opgenomen voor meer achtergrondinformatie.

- **Vervolg:** *Omwonenden willen graag weten hoe het vervolgtraject er uit ziet.*

Er wordt gestreefd om eind 2025 de formele indiening van de vergunningaanvraag (BOPA) voor de planologische inpassing te doen. De gemeenteraad heeft hierin een bindend adviesrecht. Voor belanghebbenden is in deze procedure bezwaar en beroep mogelijk. Nadat het besluit omtrent de BOPA is genomen, wordt de aanbesteding gedaan, waarna de ontwerpfase wordt opgestart. In de ontwerpfase worden de zorgen en suggesties die zijn opgehaald tijdens deze bijeenkomsten meegenomen.

Meer weten?

Op de hoogte blijven

- Blijf op de hoogte via de [projectpagina van de nieuwbouw EBZ/renovatie PI Lelystad](#) van het RVB.

Achtergrondinformatie

- De presentatie is terug te vinden op de projectpagina van de nieuwbouw EBZ/renovatie PI Lelystad van het RVB: [informatiebijeenkomst 10 juli 2025](#).
- Hier vind je veelgestelde vragen en antwoorden: [Q&A](#).
- Een uitgebreide beschrijving over wat een EBZ is, hoe een zittingsdag verloopt en wat de omgeving hiervan merkt, is te vinden in de [rapportage randvoorwaarden EBZ](#).
- Dit zijn de uitgangspunten voor de EBZ: [Nota van Uitgangspunten](#).

Vragen die niet in de Q&A staan?

- Mail naar: Postbus.RVB.EBZ.Lelystad@rijksoverheid.nl.